

Prognoza cen podstawowych produktów rolno-żywnościowych

Prognoza cen skupu: zbóż, trzody chlewnej, bydła, kurcząt brojlerów, mleka do marca 2017 roku na tle przewidywanych czynników podażowo-popytowych wpływających na ich poziom.

Rynek zbóż

Zbiory zbóż w 2016 roku, w UE, oszacowano na poziomie 295 mln ton, o 5% poniżej zbiorów z 2015 roku. Jednocześnie są one o około 6 mln ton większe od przewidywanego zużycia. Mniejsze niż przed rokiem zasoby zbóż oraz duża konkurencja na rynkach zagranicznych przyczynią się prawdopodobnie do ograniczenia eksportu ziarna. Zmniejszeniu uległy zapasy i na koniec sezonu wyniosły 22 mln ton, wobec 29 mln ton rok wcześniej.

W Polsce, w 2016 roku zbiory zbóż ogółem wyniosły 29,9 mln ton (wg IERiGŻ-PIB, ARR, MRiRW) i były o 7% większe od średnich z lat 2011-2015. Wzrost zbiorów wynikał ze zwiększenia powierzchni uprawy (o 3%) oraz większych plonów (o 4%). Mimo to, biorąc pod uwagę małe zapasy na początku sezonu, ocenia się, że zasoby zbóż w sezonie 2016/2017 mogą być niewiele większe niż w sezonie poprzednim.

Prognozuje się, że krajowe zapotrzebowanie na zboża w sezonie 2016/2017 może wynieść 26,5 mln ton, wobec 25,4 mln ton w sezonie poprzednim. Do wzrostu popytu wewnętrznego na zboża w sezonie 2016/2017 przyczyni się przede

wszystkim większa niż rok wcześniej produkcja żywca drobiowego. W tej sytuacji, w bieżącym roku spasanie zbóż prawdopodobnie wzrośnie o 2% i według analityków ARR może wynieść 16,2 mln ton. Przewiduje się również wykorzystanie ziarna do siewu. Większa dostępność ziarna paszowego może skutkować wzrostem przemysłowego przerobu do 2,7 mln ton (z 2,1 mln ton w sezonie 2015/2016). Zużycie na cele konsumpcyjne prawdopodobnie ulegnie dalszemu niewielkiemu zmniejszeniu.

W sezonie 2016/2017 ceny zbóż na świecie, w wyniku dużych zapasów i bardzo dobrych zbiorów, utrzymają się na relatywnie niskim poziomie. Również w UE, pomimo mniejszych zbiorów, ceny zbóż są niższe niż przed rokiem. Według oficjalnych danych, za pszenicę konsumpcyjną i jęczmień paszowy płacono o 11% mniej niż w poprzednim sezonie, natomiast cena kukurydzy w tym czasie obniżyła się o 3%.

Ceny zbóż w Polsce podążają za zmianami cen w UE. We wrześniu 2016 r. średnia krajowa cena pszenicy (wg GUS) ukształtowała się na poziomie 612 zł/t, o 7% niższym niż rok wcześniej. Przeciętna cena jęczmienia wynosiła 632 zł/t, w tym jęczmienia paszowego 519 zł/t. Ceny były niższe niż przed rokiem odpowiednio o 2% i 9%. Za żyto średnio w kraju uzyskiwano 502 zł/t, o 5% mniej niż rok wcześniej. Cena kukurydzy była o 7% niższa niż we wrześniu 2015 roku i wynosiła 532 zł/t.

W wyniku przewagi podaży ziarna nad popytem w świecie, a zwłaszcza w Europie Wschodniej (Rosja i Ukraina), w sezonie 2016/2017 ceny zbóż będą utrzymywały się na niskim poziomie, wykazując sezonowy wzrost, w miarę wyczerpujących się zasobów. Ceny zbóż konsumpcyjnych mogą rosnać szybciej niż paszowych. Ceny zbóż w Polsce będą kształtowały się pod wpływem cen na rynku unijnym.

W tej sytuacji ocenia się, że ceny zbóż w kraju do końca marca będą utrzymywały się poniżej cen sprzed roku. W marcu 2017 roku ceny pszenicy mogą być o 7% wyższe od notowanych rok wcześniej, a ceny żyta mogą być zbliżone do notowanych przed rokiem.

Zespół ekspertów (powołany przez Prezesa ARR) ocenia, że w Polsce do marca 2017 r. ceny pszenicy i żyta mogą kształtować się następująco:

**pszenica ogółem - 630 - 670 zł/t,
pszenica konsumpcyjna
- 660 - 700 zł/t,
żyto - 520 - 560 zł/t.**

Rynek wieprzowiny

W Polsce decyzje o redukcji pogłowia macior, podjęte przez rolników w okresie niskich cen żywca wieprzowego, skutkują dalszym spadkiem pogłowia. W 2016 r. nastąpił spadek liczebności we wszystkich grupach produkcyjno-użytkowych, największy dotyczył loch (o 16%). Szacuje się, że pogłowie

trzody chlewnej w grudniu 2016 roku, wynosiło 10 mln sztuk. W 2017 roku, w wyniku przewidywanej poprawy opłacalności chowu, tempo spadku pogłowia będzie prawdopodobnie wolniejsze.

IERiGŻ-PIB przewiduje, że w całym 2016 roku krajowa produkcja żywca wieprzowego zmniejszyła się o około 2%, do 2 306 tys. ton (1 804 tys. ton mpc.). Spadkowa tendencja utrzyma się również w 2017 roku. Przewiduje się, że w pierwszym półroczu 2017 roku produkcja żywca wieprzowego może wynieść 1 130 tys. ton (880 tys. ton mpc.) i będzie o 6% mniejsza niż w tym samym okresie w 2016 roku.

Komisja Europejska, zgodnie z przewidywaniami stwierdza, że w 2016 roku unijna produkcja żywca wieprzowego zwiększyła się o 1% w stosunku do roku poprzedniego, ale w 2017 roku na skutek znacznego spadku pogłowia trzody chlewnej prawdopodobnie ulegnie zmniejszeniu.

Istotny wpływ na sytuację poziomu cen skupu trzody chlewnej ma polski handel zagraniczny oraz krajowe spożycie. Mniejsza podaż wieprzowiny na świecie i związane z nią ożywienie popytu zagranicznego sprzyjają wzrostowi eksportu asortymentu również z Polski. Największymi unijnymi odbiorcami produktów wieprzowych z Polski były: Wielka Brytania, Niemcy i Włochy. W ostatnich miesiącach 2016 roku, w miarę pogłębiającego się spadku produkcji, dynamika wzrostu eksportu produktów wieprzowych prawdopodobnie osłabnie. W pierwszej połowie 2017 roku, w wyniku malejącej krajowej produkcji, eksport wieprzowiny prawdopodobnie również zmniejszy się. W 2016 roku spożycie wieprzowiny uległo zmniejszeniu o ok. 0,4 kg i wyniosło 41 kg na mieszkańca. W wyniku przewidywanego dalszego ograniczenia krajowej podaży i związanego z tym wzrostu cen detalicznych mięsa wieprzowego, może nastąpić dalszy spadek konsumpcji.

Na skutek prognozowanego spadku produkcji żywca wieprzowego zarówno w Polsce, jak i w innych

państwach UE oraz utrzymującego się popytu eksportowego, ceny trzody chlewnej do końca marca będą wykazywały tendencję wzrostową.

Uwzględniając wahania sezonowe, zespół ekspertów prognozuje, że **do końca marca 2017 roku ceny skupu żywca wieprzowego** mogą kształtować się na poziomie **5,20 - 5,60 zł/kg.**

Rynek wołowiny i cielęciny

W Polsce szacuje się, że przy malejącej redukcji pogłowia krów i dalszym wzroście liczebności bydła opasowego, w grudniu 2016 r. pogłowiu bydła ogółem, tak jak przed rokiem, prawdopodobnie wyniesie około 5,8 mln sztuk. W połowie 2017 roku może być o 1% większe niż w czerwcu 2016 roku i wynieść 6,0 mln sztuk. W pierwszej połowie 2017 roku przewiduje się również niewielkie zmiany w pogłowiu bydła, które przyczynią się do utrzymania produkcji wołowiny na poziomie analogicznego okresu 2016 roku.

Konkurencyjność cenowa polskiej wołowiny na rynku unijnym sprzyja wzrostowi eksportu z Polski. Jednak możliwości eksportowe ogranicza mniejsza dynamika wzrostu produkcji. W roku minionym zwiększył się przede wszystkim eksport mięsa oraz przetworów, a zmniejszył żywca. Z uwagi na przewidywaną stabilizację produkcji wołowiny w pierwszym półroczu 2017 roku, ocenia się, że również eksport może utrzymać się na poziomie zbliżonym do zrealizowanego w pierwszej połowie 2016 roku.

Od 2012 roku spożycie wołowiny w Polsce ma marginalne znaczenie w całkowitej konsumpcji mięsa (około 2-procentowy udział w struk-

turze spożycia mięsa i podrobów). Według IERiGŻ-PIB, w 2017 roku, konsumpcja wołowiny może utrzymać się na poziomie z 2016 roku. Z uwagi na duży udział eksportu w zagospodarowywaniu krajowej produkcji (około 90%), ceny żywca wołowego są w dużej mierze zależne od poziomu cen w UE oraz od kursu złotego. W tej sytuacji przewiduje się, że do końca marca 2017 roku ceny skupu bydła, przy utrzymującym się popycie eksportowym i stabilnej krajowej produkcji, mogą być o 7% wyższe od wyjątkowo niskich w analogicznym okresie 2016 roku.

Uwzględniając wahania sezonowe, zespół ekspertów prognozuje, że **do końca marca 2017 roku ceny żywca wołowego** mogą kształtować się następująco:

bydło ogółem - 5,90 - 6,30 zł/kg,
młode bydło rzeźne - 6,20 - 6,60 zł/kg.

Rynek drobiu

W pierwszej połowie 2017 roku prognozowany jest dalszy wzrost produkcji drobiu, ale dynamika wzrostu będzie mniejsza niż w roku minionym. Przyczyną mniej dynamicznego wzrostu produkcji będzie niski poziom cen drobiu.

W latach 2016-2017 również w całej UE przewidywany jest wzrost produkcji drobiarskiej. Zgodnie z prognozą UE, pod koniec roku 2016 dynamika wzrostu produkcji mięsa drobiowego była nieco wyższa niż w 2015 roku.

W pierwszej połowie 2017 roku przewidywany jest dalszy wzrost eksportu drobiu, ale tempo tego wzrostu może być wolniejsze niż w pierwszej połowie roku 2016. Czynnikiem sprzyjającym wzrostowi eksportu będą przede wszystkim przewaga cenowa polskiego drobiu na rynku unijnym

oraz przewidywany wzrost eksportu na rynki pozaunijne.

W 2016 roku nastąpił wzrost konsumpcji mięsa drobiowego w Polsce. Rosnącej konsumpcji sprzyja pogłębiający się spadek cen detalicznych drobiu, przy wygasającym spadku cen detalicznych wieprzowiny i niewielkim wzroście cen wołowiny. W mijającym roku nastąpił wzrost konsumpcji mięsa drobiowego do poziomu 28,5 kg na mieszkańca. Przewiduje się, że w 2017 r. spożycie, w stosunku do roku poprzedniego, prawdopodobnie jeszcze wzrośnie, ale dynamika tego wzrostu będzie znacznie słabsza niż w roku 2016.

Na skutek rosnącej produkcji na rynkach: krajowym, unijnym i światowym, ceny skupu kurcząt brojlerów do marca 2017 roku będą kształtowały się na relatywnie niskim poziomie.

Według zespołu ekspertów, **do końca marca 2017 roku** poziom średnich krajowych cen skupu kurcząt brojlerów powinien kształtować się na poziomie **3,30 - 3,50 zł/kg**.

Rynek mleka

W pierwszej połowie 2017 r. dynamika spadku liczby krów praw-

dopodobnie wyniesie 3% i w czerwcu pogłowie krów mlecznych może liczyć 2,08 mln sztuk.

Zdaniem ekspertów IERiGŻ-PIB, w grudniu 2016 roku pogłowie krów mlecznych ukształtowało się na poziomie 2,05 mln sztuk, o 0,4% niższym niż rok wcześniej. Dalszy wzrost mleczności krów (w 2016 roku do 6054 litrów/sztukę, o 6% w odniesieniu do 2015 roku) zrekompensuje spadek pogłowia krów. W konsekwencji przewiduje się, że w 2017 roku skup mleka może przekroczyć poziom 11 mld litrów.

Pod koniec 2016 roku nastąpił wzrost eksportu produktów mleczarskich, który jednak nie zrekompensował spadku, który miał miejsce w pierwszych ośmiu miesiącach tego roku. W 2017 roku przewiduje się, że uwarunkowania

rynkowe będą korzystniejsze i polski bilans handlowy produktami mleczarskimi ulegnie poprawie.

W 2016 r. odnotowano dalszy wzrost spożycia artykułów mleczarskich. W ocenie IERiGŻ-PI, w roku 2017 bilansowe spożycie mleka może ukształtować się na poziomie roku minionego, tj. 219 litrów na mieszkańca. Przewidywana stabilizacja spożycia będzie efektem spodziewanego ożywienia eksportu w warunkach niewysokiej dynamiki wzrostu krajowej produkcji mleka i wzrostu cen artykułów mleczarskich.

Do końca marca 2017 roku należy spodziewać się w Polsce dalszego wzrostu cen skupu mleka w wyniku poprawiającej się koniunktury i wzrostu cen na rynku światowym oraz rosnącej konkurencji o surowiec. W marcu 2017 roku mleko w skupie może być nawet do 17% droższe niż w marcu 2016 roku.

Zespół ekspertów, uwzględniając wahania sezonowe, przewiduje cenę skupu mleka surowego na poziomie 116,00 - 124,00 zł/hl.

Na podstawie materiałów ARR opracował Tadeusz Plichta